

4. Левин М. Как технологии изменяют образование: пять главных трендов. URL: <http://www.forbes.ru/tehnobudushchee/82871-kak-tehnologiiizmenyayobrazovanie-pyat-glavnyh-trendov> (дата звернення: 09.02.2022).

5. Herger M. Enterprise Gamification (Гейміфікація). *Coursera. University of Pennsylvania, Philadelphia*. 2017. URL: <http://enterprise-gamification.com/index.php/de/blog/4-blog/79-the-gamification-tipping-point> (дата звернення: 11.02.2022).

УДК 378.37.001

Соломкіна Марія Павлівна,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231

«Соціальна робота» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава;

Лебедик Леся Вікторівна,

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти і соціальної роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

ВИХОВНА РОБОТА В СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Виховна робота в студентській групі в умовах інформаційно-технологічного суспільства багатогранна та різноманітна, що вимагає певних якостей від куратора. Куратор повинен бути людиною, яка фанатично віддана своїй праці та має високий рівень авторитету та повагу серед студентської молоді, людиною винахідливою, цікавою. Лише ці якості дають можливість бути лідером у групі і проводити ефективно виховні заходи щодо формування високих моральних якостей у вихованців, чіткої життєвої позиції, правильного світогляду. Враховуючи вище викладене, а також те, що робота куратора є важкою та відповідальною, тому вважаємо, що дана тема є досить важливою та актуальною. Проблематикою роботи кураторів займалися такі науковці як Р. Абдулов [1], Т. Волковницька [3], Т. Осипова [2], Л. Лебедик [4–9; 13; 17–19], С. Романова [10], В. Стрельников [11–16; 19] та ін.

Виховна робота в студентській академічній групі як цілеспрямований процес соціалізації особистості, відповідно до існуючих моральних вимог і принципів, є цілісним і упорядкованим комплексом закономірно побудованих, динамічно пов'язаних, взаємодіючих компонентів, які в своїй сукупності сприяють розвитку особистості та колективу. Таким чином, виховна робота являє собою складне соціально-педагогічне явище, що складається з великої кількості елементів, модулів, напрямів, моделей, завдань тощо. Кардинальною метою виховної роботи у вищій школі є підготовка національної інтелігенції, оновлення і збагачення духовного та інтелектуального генофонду нації шляхом формування гармонійно розвиненої, цілісної особистості, сутністю якої є духовність, культурна самоідентифікація, соціальна і професійна компетентність. Головними функціями куратора є : а) організаторська – полягає в умінні залучати студентів групи до різних видів виховної діяльності: пізнавальної, що збагачує уявлення студентів про навколишню дійсність; суспільно-корисної, спрямованої на загальну користь і благо; ціннісно-орієнтаційної, яка допомагає студентам збагачувати власну систему духовних та соціально-значущих цінностей, що визначають їх поведінку; художньо-творчої, що дає студентам можливість реалізувати індивідуальні творчі задатки та здібності; комунікативної, пов'язаної з формуванням навичок культурного спілкування та організацією студентського дозвілля; б) дослідно-аналітична – пов'язана з педагогічно-дослідницькою потребою діагностування рівнів вихованості особистості, вивчення мотивів, інтересів та потреб навчальної і пізнавальної діяльності студентів, соціально-побутових умов життя, стану здоров'я, рівня успішності тощо; вивчення внутрішнього світу і можливостей студентів; в) інформаційна – куратор групи має акумулювати знання з теорії і методики виховного процесу, бути для студентів гарним вихователем, взірцем педагогічного досвіду, авторитетним порадником в процесі пошуку різноманітної інформації і наставником з будь-яких проблемних питань; г) соціальна – передбачає вивчення куратором об'єктивних і суб'єктивних

чинників, які впливають на розвиток особистості; кореляцію навичок соціальної поведінки, спрямованої на успішне входження молоді в структуру сучасного життя; д) спрямовувальна – націлює студента на правильний життєвий вибір згідно з моральними і правовими нормами, допомагає створенню гуманних взаєностосунків в середовищі студентів, збагачує їх досвід історичними та життєвими прикладами, що варті наслідування; е) стимулювальна – спрямована на створення атмосфери психолого-педагогічної підтримки в групі, що сприяє самоутвердженню молодої людини, реалізації її потенційних можливостей; є) координаційна – полягає у спрямуванні куратором групи виховних зусиль усіх педагогів, батьків на позитивні результати у вихованні студентів; куратор групи передусім домагається, щоб педагоги, які працюють зі студентами групи, керувались єдиними вимогами до них, здійснювали індивідуальний підхід; куратор вивчає особливості навчально-виховної роботи викладачів, ознайомлюється з їх вимогами та стосунками із студентами, обмінюється з ними думками щодо поведінки окремих студентів, методів впливу на них; ж) комунікативна – спрямовується на створення доброзичливого мікроклімату в групі, забезпечення позитивних змін в міжособистісних стосунках; в основі управління виховною роботою лежить творча взаємодія наставника з кожним окремим студентом та групою в цілому.

Отже, робота куратора академічної групи буде ефективною, якщо він буде використовувати в своїй роботі різноманітні виховні та організаційні форми та методи індивідуальної і групової роботи у студентському середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Абдулов Р. М. Організація позааудиторної виховної роботи зі студентами в недержавних вищих навчальних закладах: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07. Луганськ, 2004. 22 с.
2. Виховна робота зі студентською молоддю: навч. посіб. / Осипова Т. Ю., Бартенєва І. О., Біла О. О. та ін.; за заг. ред. Т. Ю. Осипової. К.: Фенікс, 2006. 288 с.
3. Волковницька Т. М. Робота куратора навчальної групи: зміст та проблеми діяльності. *Вісник Чернігівського державного інституту права, соціальних технологій та*

праці (серія: *Право. Економіка. Соціальна робота. Гуманітарні науки*: щоквартальний науковий збірник. 2010. №3. Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. 336 с. С. 221 – 226.

4. Лебедик Л. В. А. С. Макаренко про виховання лідерства в колективі. *Спадщина А. С. Макаренка і педагогічні пріоритети сучасності* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 12-14 берез. 2008 р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава: Астроя, 2008. 403 с. С. 198 – 199.

5. Лебедик Л. В. Дев'ять кроків становлення гармонійно розвинутої особистості. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвинутої особистості*. Зб. статей за матеріалами VII Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ-Краматорськ, 18-19 берез. 2020 р.); гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ, 2020. С. 55 – 63. URL : <http://www.slavdpu.dn.ua/index.php/nauk/conf>.

6. Лебедик Л. В. Оцінювання культури вищого навчального закладу через якість здоров'язбережувального середовища. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвинутої особистості* : зб. статей за матеріалами IV Міжн. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ, Україна, 23-24 берез. 2017 р.) у 2 томах / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2017. Т. 1. С. 495 – 500.

7. Лебедик Л. В. Педагогічний професіоналізм магістрів педагогіки: критерії, показники, рівні. *Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти*: матеріали X Ірпінських міжнародних науково-педагогічних читань, (Ірпінь, 29-30 березня 2012 р.): в 4 ч. Ч. 2 / секції 3, 4. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2012. 500 с. С. 203 – 214.

8. Лебедик Леся. Погляди Григорія Сковороди на виховання. *Григорій Сковорода і Паїсій Величковський: постаті на тлі епохи* : зб. наук. пр. за результатами Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 29 листоп. 2012 р.) до 290-річчя з дня народження / ред. кол.: Т. В. Оніпко, І. М. Петренко, В. В. Сарاپин. Полтава: ПУЕТ, 2013. 196 с. С. 105 – 108.

9. Лебедик Л. В. Розвиток комунікативних навичок викладача: метод. рек. до самостійного вивчення теми у змістовому модулі «Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу» з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для студентів спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» та слухачів курсів підвищення кваліфікації МПК. Полтава: ПУЕТ, 2015. 16 с.

10. Романова С. В. Організаційно-виховна робота куратора академічної групи у вищих технічних навчальних закладах : Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.07. Луганськ, 2006. 20с.

11. Стрельников В. Ю. Виховання духовних цінностей учнівської молоді як основи здоров'я особистості. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвинутої особистості*: збірник статей за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ, Україна, 21 – 22 берез. 2019 р.) / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ, 2019. С. 76–84. URL: https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2019/04_apr/10/10/2019.pdf/

12. Стрельников В. Ю. До питання про національне виховання учнів у процесі вивчення історії. *Національне виховання: регіональний аспект*: Матеріали міжрегіональної наук.-практ. конф. Полтава: ПОПОПП, 1994. С. 84 – 86.

13. Стрельников В. Ю., Лебедик Л. В. Дев'ять кроків ефективного навчання лідерству. *Імідж сучасного педагога*. 2007. № 7-8 (76-77). С. 25 – 30.

14. Стрельников В. Ю. Розвиток духовності студентської молоді засобами фізичної культури і спорту. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвинутої особистості*. Збірник статей за матеріалами VII Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ-Краматорськ, Україна, 18–19 берез. 2020 р.); гол. ред.

В. М. Пристинський. Слов'янськ, 2020. 375 с. С. 94–101. 50 електрон. опт. дисків (CD-R). URL : <http://www.slavdpu.dn.ua/index.php/nauk/conf>

15. Стрельніков В. Ю. Формування здоров'язбережувального навчального середовища університету шляхом регулювання емоційних станів його суб'єктів. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості*: збірник статей за матеріалами IV Міжн. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ, Україна, 23–24 берез. 2017 р.) у 2 т. / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ: ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет, 2017. Т. 1. С. 520 – 527. URL: https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2018/05_may/17/01/2017_1.pdf.

16. Стрельніков В. Ю. Школа Завтрашнього Дня Д. Ховарда. *Педагогічні системи, технології. Досвід. Практика*: Довідник / За ред. П. І. Матвієнка, С. Ф. Клепка, Н. І. Білик. 2-е вид., переробл. і допов. У 2 ч. Ч. 2. Н-Я. Полтава: ПОІППО, 2007. 236 с. С. 19.

17. Lebedyk L. V. 1.15. Structural components and functions of projecting activity of future high school teachers. *Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School*: monograph / Edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. Prague, OKTAN PRINT s.r.o., 2020. P. 155 – 162. URL : <http://dSPACE.puet.edu.ua/handle/123456789/8840>.

18. Svitlana O. Shara, Larisa I. Vorona, Iryna O. Kalinichenko, Lesia V. Lebedyk and Larisa M. Olifira. The formation of the humanistic position of the student in the educational process. *Journal of Intellectual Disability. Diagnosis and Treatment*, Volume 8. № 3. 2020. pp. 472-484.

19. V.Yu. Strelnikov, L.V. Lebedyk, T.V. Hura, S.I. Sysoieva, S.V. Stankevych, E.V. Shapovalova, O.Ye. Avilova. Leadership and social work in the environmental management system. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2021. № 11 (2). С. 349–351. URL: <https://www.ujecology.com/articles/leadership-and-social-work-in-the-environmental-management-system.pdf>.

УДК: 37.013:376

Степаненко Ірина Іванівна,

кандидат педагогічних наук, старший лаборант кафедри іноземних мов № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ПЕРЕДУМОВИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Ідея розширення освітнього простору, включення до нього всіх дітей незалежно від різниці у здібностях та можливостях, від їх культурного та соціального становища, все сміливіше входить у людську свідомість. Відомо, що перші спеціалізовані школи для дітей з особливими потребами (порушеннями зору та слуху) були відкриті ще у 18 столітті, але ми обмежимося розглядом недавнього періоду їхнього розвитку.